

prima instanță - (judecătoria Rîșcani mun. Chișinău) C. Guzun,
instanța de apel – (Curtea de Apel Chișinău) N. Budăi, V. Efros, I. Muruianu,

DECIZIE

23 noiembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței,
judecători

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Dumitru Mardari

examinând recursul declarat de Grosu Veaceslav în pricina civilă înaintată de Banca Comercială „Moldova-Agroindbank” societate pe acțiuni împotriva lui Grosu Veaceslav, Grosu Oxana, Grosu Anastasia, Grosu Ilie și societatea cu răspundere limitată „Multievo” privind exercitarea dreptului de ipotecă, împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 20 octombrie 2016, prin care s-a respins cererea depusă Grosu Veaceslav privind scutirea de la plata taxei de stat și s-a obligat apelantul să achite plata taxei de stat,

c o n s t a t ă :

La 26 iunie 2015 Banca Comercială „Moldova-Agroindbank” societate pe acțiuni s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva lui Grosu Veaceslav, Grosu Oxana, Grosu Anastasia, Grosu Ilie și societatea cu răspundere limitată „Multievo” solicitând transmiterea în posesia Băncii Comerciale „Moldova-Agroindbank” societate pe acțiuni, a terenului pentru construcții cu suprafața de 0,0734 ha, construcția- casa de locuit individuală cu suprafața de 140 m² situate în comuna Ciorescu, str. Ion Creangă, 24 mun. Chișinău, pentru vânzare stingerii datoriei bancare, evacuarea lui Grosu Veaceslav, Grosu Oxana, Grosu Anastasia, Grosu Ilie și a bunurilor acestora și încasarea cheltuielilor de plata taxei de stat în mărime de 4345 lei.

În motivarea acțiunii a reiterat că prin contractului de credit nr. CI 1406 din 28 decembrie 2011 în redacția acordurilor adiționale nr.C12166 din 18 mai 2012 și C12256 din 20 iulie 2012 Banca Comercială ”Moldova-Agroindbank” societatea pe acțiuni a acordat societății cu răspundere ”Multievo” credite în sumă de 10 600 000 lei și 207 360 euro, cu termenul de rambursare 30 august 2016.

Conform contractului de credit nr.C11406-A din 28 decembrie 2011 în redacția acordurilor adiționale nr. C12166-A din 18 mai 2012 și nr. C12256-A din 20 iulie 2012 societatea cu răspundere limitată „Multievo” a primit de la Banca Comercială "Moldova-Agroindbank" societate pe acțiuni o linie de credit revolving cu limita datoriei în sumă de 43 800 000 lei cu termenul-limită de rambursare 28 noiembrie 2014.

Ca măsură de asigurare a rambursării creditelor primite de către societatea cu răspundere limitată "Multievo" și achitării dobânzii calculate pentru utilizarea lor, Grosu Veaceslav a ipotecat băncii conform contractului de ipotecă nr. C11406-B din 29 decembrie 2011 bunuri imobile în sumă de 869 000 lei.

Invocă reclamantul că societatea cu răspundere limitată "Multievo" nu-și onorează obligațiile contractuale privind rambursarea creditelor primite și achitarea dobânzii calculate pentru utilizarea lor, încălcând astfel prevederile contractelor de credit și prevederile legislației în vigoare privind executarea obligațiilor.

La 16 iulie 2013 banca a notificat garantul ipotecar și debitorul creanței garantate intenția sa de executare a dreptului la ipotecă, înregistrând ulterior la Oficiul Cadastral Teritorial Chișinău filiala ÎS "Cadastru" preavizul de executare a dreptului de ipotecă.

În termenul fixat de bancă în preaviz, n-a fost achitată datoria față de bancă și nu au fost transmise benevol băncii în posesiune bunurile ipotecate pentru a fi vândute. Astfel, la situația din 21 august 2013 datoria societății cu răspundere limitată "Multievo" față de bancă constituia suma de 30 516 258,71 lei, 1692 461,89 euro și 125 139,73 dolari SUA, inclusiv: I) la contractul de credit nr. CI 1406 din 28 decembrie 2011 în redacția acordurilor adiționale nr.C12166 din 18 mai 2012 și C12256 din 20 iulie 2012 datoria constituia 10 811 997,11 lei și 213 729,39 euro, dintre care: creditul în termen 10 600 000 lei și 207 360 euro, dobânda neachitată 211 452,11 lei și 6 369,39 euro, alte costuri sau cheltuieli 545 lei; II) la contractul de credit nr. CI 1406-A din 28 decembrie 2011 în redacția acordurilor adiționale nr. C12166-A din 18 mai 2012 și nr.C12256-A din 20 iulie 2012 datoria constituia 19 704 261,60 lei, 1 478 732,50 euro și 125 139,73 dolari SUA, dintre care: creditul în termen 10 306 347,78 lei, 1433770 euro și 121 410,23 dolari SUA, creditul restant 8 520 000 lei, dobânda neachitată 877 913, 82 lei, 44 962,50 euro și 3729,60 dolari SUA.

Prin hotărârea judecătoreiei Rîșcani mun. Chișinău din 14 iunie 2016 s-a admis cererea de chemare în judecată înaintată de Banca Comercială „Moldova-Agroindbank” societate pe acțiuni.

S-a transmis în posesia Băncii Comerciale „Moldova-Agroindbank” societate pe acțiuni terenul pentru construcții cu suprafața de 0,0734 ha, construcția- casa de locuit individuală cu suprafața de 140 m² situate în comuna Ciorescu, str. Ion Creangă, 24 mun. Chișinău, cu numerele cadastrale 3157104.238, 3157104.238.01, pentru a fi vândute.

S-a dispus evacuarea lui Grosu Veaceslav, Grosu Oxana, Grosu Anastasia, Grosu Ilie și a bunurilor acestora din imobilele transmise în posesia băncii.

S-a încasat din contul lui Grosu Veaceslav în beneficiul Băncii Comerciale „Moldova-Agroindbank” societate pe acțiuni cheltuieli de plata taxei de stat în mărime de 4345 lei.

Nefiind de acord cu hotărârea judecătorei Rîșcani mun. Chișinău din 14 iunie 2016, Grosu Veaceslav, la 13 iulie 2016 a declarat apel nemotivat solicitînd, casarea hotărârii și respingerea cererii de chemare în judecată înaintată de Banca Comercială „Moldova-Agroindbank” societate pe acțiuni. Totodată a solicitat și scutirea de plata taxei de stat pentru examinarea apelului.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 20 septembrie 2016, nu s-a dat curs cererii de apel depusă de Grosu Veaceslav și s-a acordat apelantului termen pînă la 19 octombrie 2016, pentru prezentarea apelului motivat. S-a explicat apelantului că în cazul neînlăturării neajunsurilor, cererea de apel va fi restituită fără de examinare.

La 18 octombrie 2016 Grosu Veaceslav a depus apel motivat, unde de asemenea a solicitat scutirea de la plata taxei de stat motivînd starea materială precară și imposibilitatea de a achita cheltuielile de plată a taxei de stat.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 20 octombrie 2016 s-a respins cererea lui Grosu Veaceslav privind scutirea de la plata taxei de stat. S-a comunicat apelantului să prezinte dovada plății taxei de stat în mărime de 3258,75 lei pînă la 17 noiembrie 2016, ora 11⁰⁰.

La 02 noiembrie 2016 Grosu Veaceslav a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 20 octombrie 2016, solicitînd, casarea încheierii recurate și scutire de la plata taxei de stat.

Recurentul a criticat încheierea pentru nelegalitate și netemeinicie.

În motivarea recursului a indicat că, instanța de apel neîntemeiat a respins demersul privind scutirea de la plata taxei de stat. Susține că întimpină dificultăți financiare și nu are careva surse pentru achitarea taxei de stat. Situația familiară este dificilă, are la întreținere doi copii minori, iar la momentul nu este angajat în câmpul muncii, deoarece societățile comerciale pe care le administrează la moment sunt în proces de faliment, iar prin acest fapt a fost lipsit de venituri.

Susține că, instanța de apel nu a studiat toate probele anexate la dosar pentru aprecierea corectă a motivelor ce stau la baza scutirii de la plata taxei de stat și că de fapt din materialele dosarului este cert că la moment din cauza intrării în insolabilitate a societății cu răspundere limitată „Multievo” nu mai are careva venituri și a fost înlăturat de la gestionarea patrimoniului.

Afirmă că, chiar dacă nu este remunerat, este antrenat în procesul de insolabilitate, deoarece ca fondator al întreprinderii poate fi pasibil de răspundere subsidiară la achitarea datoriilor în caz că dacă masa debitoare nu va acoperi masa creditoare, iar din acest motiv nu are posibilitatea de a dobîndi alte surse de existență.

Mai indică că, la materialele dosarului există toate probele pe care își întemeiază cerința de scutire de la plata taxei de stat și nu era necesară prezența acestora și ulterior depunerii apelului. Instanța de apel nu a examinat obiectiv circumstanțele invocate în cererea de scutire de la plata taxei de stat și motivele certe care împiedică recurentul să achite taxa de stat pentru examinarea cererii de apel.

Susține recurentul că, are o situație financiară precară din acest motiv este în imposibilitatea achitării taxei de stat. Prin soluția instanței de apel i s-a încălcat dreptul de acces la justiție prin impunerea la plata taxei de stat, și i se îngrădește dreptul la un proces echitabil prevăzut de art.6 CEDO.

Examinînd materialele dosarului și încheierea recurată prin prisma motivelor invocate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat urmează a fi respins din următoarele considerente.

În conformitate cu art.427 lit.a) Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Instanța de recurs constată că, apelantul Grosu Veaceslav prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 20 octombrie 2016 a fost obligat să achite taxa de stat în mărime de 3258,75 lei, pentru examinarea apelului.

În acest sens, colegiul relevă că, potrivit, art. 83 alin.(1) din Codul de procedură civilă, taxa de stat reprezintă o sumă care se percepe, în temeiul legii, de către instanța judecătorească în beneficiul statului de la persoanele în ale căror interese se exercită actele procedurale de judecare a pricinii civile sau cărora li se eliberează copii de pe documente din dosar.

Articolul 84 din Codul de procedură civilă prevede că, se impune cu taxă de stat fiecare cerere de chemare în judecată (inițială și reconvențională), cererea intervenientului principal, cererea vizând pricinile cu procedură specială, cererea de eliberare a ordonanței judecătorești, cererea de declarare a insolvenței, cererea de eliberare a titlului executoriu privind executarea hotărîrilor arbitrale, cererea de apel, cererea de recurs, precum și cererea de eliberare a copiilor (duplicatelor) de pe actele judecătorești.

În conformitate cu art. 3 pct. 1) lit. a) din Legea taxei de stat, nr. 1216 din 03 decembrie 1992, pentru cererile de chemare în judecată privitor la litigiile cu caracter patrimonial se achită taxa de stat de 3% din valoarea acțiunii sau din suma încasată, dar numai puțin de 270 de lei și nu mai mult de 50 000 lei de la persoanele juridice. *Litera j) din art. 3 al Legii taxei de stat, statuează că, pentru cererile de apel împotriva hotărîrilor judecătorești se achite 75% din taxa ce urmează a fi achitată la depunerea cererii de chemare în judecată.*

Atît la depunerea apelului nemotivat cât și la depunerea apelului motivat apelantul Grosu Veaceslav a solicitat și scutirea de la plata taxei de stat, însă nu a anexat probe ce a-r demonstra situația materială precară invocată și imposibilitatea achitării taxei de stat, care ar sta la baza scutirii acestuia de la plata taxei de stat.

Colegiul constată că apelantul Grosu Veaceslav solicitînd scutirea de la plata taxei de stat nu a anexat probele justificative care demonstrează situația materială precară și imposibilitatea achitării taxei de stat.

Prin urmare, argumentul recurentului precum că, instanța de apel nu a studiat toate probele anexate la dosar pentru aprecierea corectă a motivelor ce stau la baza scutirii de la plata taxei de stat și că de fapt din materialele dosarului este cert că la moment din cauza intrării în insolvență a societății cu răspundere limitată „Multievo” nu mai are careva venituri și nu este angajat în cîmpul muncii, instanța îl consideră neîntemeiat și nejustificat.

Faptul că la materialele dosarului este anexat extrasul din Monitorul oficial al Republicii Moldova care atestă că în privința societății cu răspundere limitată „Multievo” a fost intentat procesul de insolvență și certificatul care atestă datoriile întreprinderii, colegiul constată că asemenea probe nu sunt suficient de

justificate în vederea stabilirii posibilității de achitare a taxei de stat de către Grosu Veaceslav.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră încheierea instanței de apel legală și întemeiată, iar recursul neîntemeiate din următoarele considerente.

Potrivit art. 85 alin. 4) Codul de procedură civilă, persoana fizică sau juridică poate fi scutită de judecător sau instanța judecătorească de plata taxei de stat sau de plata unei părți a ei, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens.

Apelantul nu a dovedit prin probe că se află într-o situație din cele susmenționate în consecință cererea de scutire privind plata taxei în mod justificat i-a fost respinsă de către instanța de apel.

Așadar, în acest sens, apelantul urma să prezinte probe veridice precum lipsa existenței a careva conturi bancare pe numele acestuia ca persoană fizică, sau lipsa altor bunuri materiale și valoarea acestora și să aducă garanții privind imposibilitatea suportării costurilor pentru exercitarea căii de atac.

În conformitate cu art. 365 al. 4) Codul de procedură civilă, la cererea de apel se anexează dovada de plată a taxei de stat dacă apelul se impune cu taxă.

În conformitate cu art.110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

În conformitate cu art. 368 al. 1) Codul de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art.364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere să nu dea curs cererii, acordând-i apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează, că în cazul când cererea de chemare în judecată conține mai multe pretenții de sine stătătoare cu caracter patrimonial, taxa de stat se va calcula conform valorii fiecărei pretenții aparte art. 87 alin.(1) lit. k) Codul de procedură civilă.

Colegiul conchide că scutirea de la achitarea taxei de stat se dispune în baza unor probe pertinente, însă la materialele dosarului nu există probe veridice și reale care indică nemijlocit asupra situației materiale care să reflecte situația precară la moment a solicitantului și imposibilitatea achitării taxei de stat.

Totodată la cererea de recurs depusă la 02 noiembrie 2016, recurentul nu a prezentat probe noi în vederea justificării imposibilității achitării taxei de stat la depunerea cererii de apel nemotivat și în susținerea afirmației nu au fost prezentate înscrisuri confirmative.

De asemenea, argumentul recurentului precum că prin impunerea la plata taxei de stat, i se lezează dreptul de acces la justiție, instanța la fel îl consideră neîntemeiat, or, Curtea subliniază că o limitare a accesului la o instanță nu este conformă art. 6 § 1 decât dacă are un scop legitim și dacă exista un raport rezonabil de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul urmărit (Weissman și alții împotriva României), iar statul dispune de o marjă de apreciere.

În ceea ce privește în special obligația de a plăti în fața instanțelor civile o taxa judiciară corespunzătoare cererilor formulate, *aceasta nu poate fi considerată ca o limitare a dreptului de acces la o instanță care ar fi, în sine, incompatibilă cu art. 6 § 1 din Convenție.*

Cu toate acestea, Curtea a reiterat faptul că valoarea taxelor, apreciată în lumina circumstanțelor unei cauze concrete, inclusiv solvabilitatea reclamantului și faza de procedură în care limitarea respectivă este impusă, sunt factori care trebuie luați în considerare pentru a stabili dacă partea interesată a beneficiat de dreptul său de acces la instanță sau dacă, din cauza valorii taxelor, accesul la o instanță a fost limitat într-o asemenea măsură încât dreptul este încălcat chiar în esența sa.

În acest sens, instanța de recurs reține, că recurentul nu a prezentat nici o probă prin care să dovedească imposibilitatea achitării taxei de stat, or reieșind din principiul disponibilității părților și prevederilor art. 118 alin. (1) din Codul de procedură civilă care prevede că, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel, recurentul era obligat să prezinte probe în acest sens.

Neprezentarea dovezii de plată a taxei de stat ori solicitarea de la scutirea acesteia, drept prevăzut la art.85 Codul de procedură civilă, indică direct la nerespectarea drepturilor sale procedurale, în măsura stabilită de normele de drept procedural, de aceea instanța de apel în temeiul legii a dispus obligarea apelantei de a prezenta dovada de plată a taxei de stat în termenul stabilit, or înaintând cerere de apel fără a prezenta dovada de plată a taxei de stat și cunoscând despre necesitatea prezentării acesteia, trebuia să întreprindă toate măsurile necesare, după cum sugerează jurisprudența CEDO, de a proteja drepturile sale de acces la instanță, fapt însă ignorat de aceasta.

Or, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează că odată cu solicitarea scutirii de la plata taxei de stat, actele ce confirmă starea materială precară invocată urmau a fi anexate la depunerea cererii.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră necesar să menționeze faptul că în situația din speță, acțiunea instanței de apel prin aceea că nu a dat curs cererii de apel și l-a obligat la plata taxei de stat, pentru examinarea cererii de apel depusă, nu se încalcă dreptul reclamantului privind liberul acces la justiție, prevăzut atât de legislația internă cât și de internațională ori,

Astfel, la caz Colegiul reține că în situația din speță limitările instituite de legiuitor privind necesitatea achitării taxei de stat la depunerea cererii de apel corespunde cerințelor prevăzute de art. 6 parag. 1 CEDO privind dreptul de acces la un tribunal și corespunde cerințelor instituite de CEDO prin jurisprudența sa:

- *cerința privind scopul legitim al limitării* – este îndeplinită, având în vedere că întindere acestor taxe este stabilită sub forma unui procent din valoarea aflată în litigiu și fiind instituit un plafon maxim de care nu poate trece mărimea taxei de stat chiar dacă valoarea acțiunii este mai mare, iar CtEDO a confirmat că aceste taxe privesc buna administrare a justiției și vizează atât descurajarea justițiabililor în formularea unor cereri, abuzive cât și asigurarea de fonduri pentru funcționarea justiției. (*cauza Weissman și alții împotriva României §-35, Tolstoy Miloslavsky v. the United Kingdom §-61*)

- raportul rezonabil de proporționalitate între mijloacele folosite și scopul urmărit, pentru a stabili dacă este respectat acest raport rezonabil între impunerea plății taxei de stat la depunerea cererii de chemare în judecată și scopul legitim urmărit privind buna administrare a justiției, descurajarea justițiabililor în formularea unor cererii, abuzive cât și asigurarea de fonduri pentru funcționarea justiției urmează să cercetăm următorii factori și anume - cuantumul sumei ce trebuie plătit de reclamanti raportat la veniturile sale.

De asemenea, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că recurentul nu este lipsit de dreptul de a solicita în instanța de apel în conformitate cu art. 86 alin.1) din Codul de procedură civilă, amânarea sau eșalonarea plății taxei de stat.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că, încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, iar argumentele invocate de către recurent sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 20 octombrie 2016.

În conformitate cu art. 427 lit. a) art.428 Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de către Grosu Veaceslav.

Se menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 20 octombrie 2016, prin care s-a respins cererea depusă Grosu Veaceslav privind scutirea de la plata taxei de stat și s-a obligat apelantul să achite plata taxei de stat

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președinte ședinței,

Svetlana Filincova

judecători

Galina Stratulat

Dumitru Mardari